Ч. 122 (11.375). Львів, неділя 3. червня 1928. Poaxtowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львів, 1. червня 1928.

Нинішне 121. число „Діла“ зайняла львівська поліція за вступну статтю п. н. „Наші змагання“. Ця стаття була першою частиною промови голови Українського Клюбу посла д-ра Дмитра Левицького, виголошеної дня 30. травня ц. р. на пленарному засіданні в часі ґенеральної дискусії над бюджетом. З уваги на це, що поліція зайняла ґазету за першу частину дослівно переложеної зі стенографічного соймового протоколу промови, переходово спиняємо друк дальших двох частин тієї промови, щоби не наражувати ґазети на конфіскату, а видавництва на втрати. Від коментарів до цієї конфіскати здержуємося теж з цензурних оглядів. Але думаємо, що вони непотрібні, тим більше, що досі ще не було випадку конфіскати виголошеної, отже іммунізованої промови, хоч були конфіскати інтерпеляцій, але в соймі не виголошених, тільки зголошених у соймовій президії. Зазначуємо, що сутньо повний зміст, а в есенціональних місцях дослівний текст цеї промови принесла вся варшавська преса, а в тому і півофіціяльна „Епока“.

ПОШУКУВАННЯ ЗА „ІТАЛІЄЮ“.

(ш) Не зважаючи на застереження з боку, що мовляв, італійський уряд сам зорганізує поспішно експедицію для пошукування за пропавшою „Італією“, пять держав зорганізувало допомогову експедицію. Експедицію, в якій візьме участь Амундсен фінансує американський мільонер Елсворс, який 1925 р. брав участь у полярній виправі. Подають, що на чолі всіх ратункових експедицій стане Нансен. Допомічний корабель „Штта ді Міляно“ застряг в ледах і від двох днів не дає про себе знаку життя. Так само про „Італію“ та про її залогу ні слуху ні духу.

В ері „освіченого демократизму“.

Львів, 2. червня 1928.

Нарешті після довшої пошуканки ex post охрещено словами кн. Радзівіла пануючий в сучасній Польщі режім назвою „освіченого демократизму“. Найцікавіше, що те „хрестнє імя“ польському пів-фашистівському новородкові придумав ніхто інший, тільки нащадок „золотої шляхетської вольности“, яка в европейському розумінні рівняється „неосвіченому абсолютизмові“. Досі цей новородок був безіменний. І зовсім природно, бо треба було довшого часу, щоби йому підшукати „гарне“ імя. Сьогодня вже знаємо, в якій ері живемо, якою атмосферою віддихаємо. Є це ера „освіченого демократизму“.

Що вказує в Польщі на демократизм та ще й освічений?

Кн. Радзівіл відповідає: розписання виборів до сойму на основі обовязуючої виборчої ординації і скликання нововибраного сойму. Це доказує, що

> „марш. Пілсудський ступає шляхами освіченого демократизму, шляхом співпраці з **покликаними до того партіями**“.

Яка це була „співпраця“ доказують вибори. Уряд при співучасти заприязнених з ним осіб і чинників поділив ті партії на три ґрупи: тісно звязані з урядом (Бльок співпраці з урядом), посередньо заприязнені або толеровані ним (як напр. ППС. і східно-галицькі сіоністи) та безоглядно поборювані (всі інші партії і бльоки від комуністів починаючи і народовою демократією кінчаючи). Єдиний „Бльок співпраці з урядом“ втішався беззастережною, активною підтримкою уряду і всіх його адміністраційно-поліційних чинників. У відношенні до посередньої групи була збережена „прихильна невтральність“ уряду, а відношення до третьої ґрупи мало найріжнороднійші підвідділи і навіть тактичні нюанси.

У відношенні до бльоку непольських народів уряд мав специфічну тактику. Він поборював його тому, що — по словам мін. Складковського — той бльок мав не лише технічний, але й політичний характер.

> „Обєднання всіх національних меншостей в однім листі мусіло (sic) мати характер гострого відмежування від польських громадян, а істнування бльоку через сам факт його повстання й опісля його діяльности мусіло довести до гострих форм національної боротьби. **Є то суперечне зі становищем уряду, що бажає згідного „модус вівенді“, а не створення барієри між народностями, що заселюють одну державу“.**

Таку політику, „політику відмежовування“ міністер внутр. справ обіцює поборювати й на будуче. Очевидно, ми вдячні п. міністрові за цю розброюючу щирість, за заповідь дальшого походу проти „меншостей“, які не хочуть втопитися в польській річці. Та хібаж в окликові: „йду на вас!“ є щось нового? Те саме чули ми в гладшій формі вже не раз. Не шкодить почути й ще раз. Однак добачувати джерело „гострих форм національної боротьби“ в тому, що непольські народи спаруються у виборчій акції — це щонайменше примітивізм. Не тут слід дошукуватися „гострих форм національної боротьби“, але деінде: в політиці економічній, культурній та адміністраційній всіх польських урядів від першої хвилі реституції Польщі аж досі та в упривілеєному становищі польських громадян, як громадян першої кляси.

Боротьба з непольськими народами прибрала гострі форми у виборчій добі. Наслідком цього були внесення непольських і польських демократичних клюбів в справі виборчих надужить, які найшлися на порядку нарад адміністраційної комісії. Внесення на вибір соймової комісії для розсліду виборчих надужить зустрілося з гострою опозицією уряду, репрезентованого міністром внутр. справ. Він виступив з гострою і нагальною промовою, бажаючи як не вбити проект покликання комісії, то щонайменше відтягнути справу розсліду виборчих надужить **ad calendas graecas**. Може за той час присхнуть виборчі прийоми „освіченого демократизму“, а може розлетиться сойм і розгляд виборчих надужить буде безпредметовий. На всякий випадок не зле подумано.

Міністр Складковський в своїй промові виставив тезу, що уряд має повне право брати участь у виборах як чинник до того покликаний і, розуміється, рішаючий. До цеї оригінальної ролі покликала уряд... публична опінія, широкі кола громадянства, що сприймали й похвалювали політику уряду. На цей зазив такого ясного й конкретного чинника, як „публична опінія“, уряд не міг остатися байдужним. Він приступив до виборчої акції, даючи підтримку в ріжношерстному **alter ego** якому на імя: „Безпартійний Бльок співпраці з урядом“. Жаль тільки, що п. міністр в своїй нагальній промові не подав змісту, внутрішньої сутности тої „підтримки“. А саме про це йде у всіх внесених непольських і польських демократичних клюбів, а саме зміст тієї „підтримки“ складається на те, що називається: виборчими зловживаннями.

Міністр Складковський поборює внесення на вибір соймової комісії, бо закиди зловживань мають часто мало спрецизований, а навіть анекдотичний (sic!) характер. За загальну виборчу політику уряд бере відповідальність, але за ділання адміністраційно-поліційних органів хоче нести відповідальність тільки він сам (міністр). Соймова комісія для розсліду виборчих зловживань є зайва, а щонайменше передчасна. Зайва тому, що вона входитиме — на думку міністра — в компетенції виконавчої влади. Передчасна, бо перше слід дати голос Найвищому Судове, який — очевидно — розглине докладно — в ніякім часі виборчі протести. Зрештою, праця соймової комісії буде безвиглядна і безплідна, бо право звільнювати урядовців від урядових тайн не прислугує соймові, тільки урядові.

Не перечимо, що деякі закиди зловживань є мало спрецизовані, що вони є в значній мірі загальні, що вони не обіймають одної тисячної частини конкретних зловживань, одначе фактом є, що в свідомости населення, особливо населення „меншостевого“ виборчі зловживання глибоко закарбовані. Фактом є, що правне почуття в населення підірвано, а в багатьох випадках зовсім розторощено. Саме обовязком соймової комісії є видобути на верх *ті конкретні факти* і засувати польський режім в добі „освіченого демократизму“. Виборчий період не є відірваний від цілости істнуючого режіму; він творить з ним нерозривну, органічну єдність. Висвітлити моральні й матеріяльні основи та ходи „освіченого демократизму“ — цеж один із перших обовязків умандатованих представників демосу, не вижидаючи рішень Найвищого Суду чи інших державних установ.

Нагально-полємічний засіб неконкретности чи малого спрецизування деяких закидів не може втриматися з огляду на загальну свідомість про виборчі зловживання. Зрештою, коли уряд, як це твердить міністр внутр. справ, у своїй виборчій активности міг спиратися на таку хитку, абстрактну, трансцендентальну основу, як „публична опінія“, то хіба можуть вибрані представники громадянства спертися хочби на загальні і мало сконкретизовані закиди. І то тим більше, що перевірка „публичної опінії“ дуже велика і непевна, а зі загальних закидів всетаки можна витягнути конкретні факти. Висунені закиди не все могли бути детально спрецизовані і сконкретизовані вже хочби тому, що парляментарна репрезентація українська чи білоруська не має слідчої влади й відповідного до цього апарату. Коли уряд, який розпоряджає величезним державним апаратом, удержуваний засобами всього громадянства, не все може якусь справу спрецизувати й сконкретизувати, коли така установа, як суд, до якої послуг є весь державний а часто й громадянський апарат, на основі переведеного розсліду, не все може повертатися в рамках прецизії і конкретности, то що говорити про суцільне сконкретизування виборчих зловживань, себ-то всього виборчого періоду, таким недостатнім чинником, як група послів, саме недостатнім відносно цеї складної й ріжноманітної справи.

Тому єдиний шлях, який веде до відкриття і засування правди і дійсности, розуміється, — тільки частинної, але достаточної для уявлення „освіченого демократизму“, — це створення соймової комісії для розсліду виборчих зловживань.

І коли носії „освіченого демократизму“ мають чисту совість, то вони не повинні ставати в опозиції до ініціятиви сойму, не повинні в принципі покликаній комісії кидати колод під ноги, тільки піти їй назустріч. Інакше на „освічений демократизм“ ляже темна тінь виборчих зловживань, себ-то наступить продовження прийомів виборчого періоду.

ПЕРЕД ВИБУХОМ СТРАЙКУ В ЛОДЗІ.

(ш) Розбилися переговори поміж робітниками за фабрикантами текстильного промислу в Лодзі. Робітники відкинули останню пропозицію фабрикантів, які згодилися на підвишку [illegible] ... [illegible] страйку [illegible] заявили.

Радянська Україна.

Допомога сільській бідноті.

Війна України з Московщиною, а потім комуністична господарка більшовиків на Україні незвичайно зруйнували українське селянство. З другого боку розділ бувших панських земель теж витворив велику масу бідняцьких сільських господарств без всякого інвентаря, живого або мертвого. Ця економічна нужда сільського господарства України збільшувалася ще податковою політикою більшовицького уряду. З початку цей уряд пробував чистою демагогією перетягати на свій бік цю селянську бідноту, позволюючи їй жити коштом господарного селянства. Одначе незабаром він побачив, що коли буде вести далі цю саму політику, то не буде з кого йому збирати податків на утримання як комуністичної партії, так і державного апарату. Тому рішено змінити політику і опертися на середняка, стараючися рівночасно за державною допомогою підности незаможницькі господарства до середняцького рівеня.

В ч. 99. харківського „Комуніста" подано деякий матеріял про державну допомогу сільській бідноті на Україні в 26—27 роках. Допомога ця ішла в ріжних напрямах. Насамперед мусіла більшовицька держава звільнити цілий міліон 246 тисяч бідняцьких господарств від сільсько-господарського податку на загальну суму 4 міліони карб. Допомоги родинам червоноармейців, переселенцям, розселенцям та потерпівшим від стихійних нещасть виносили 8 міліонів 689 тисяч карб. Це так сказати допомога примусова з боку держави.

Далеко гірше стоїть справа з допомогою реальною і сталою. На таку важну справу, як землевпорядження бідняцьких господарств українська держава витратила лише 1 міліон 360 тисяч карб., і за цю суму впорядковано мінімальну кількість землі, всього навсього 700.000 гект.

Незвичайно мізерно виглядала допомога бідняцьким господарствам також натурою. А саме лісу відпущено на загальну суму 400 тисяч карб., а насіння на 380 тисяч карб. Як лихо стояла справа в минулому році з незаможницькими господарствами на Україні видно з того, що уряд був змушений скасувати всю суму недоплат т. зв. насіньової позички 1922 та 1923 років (близько 4 міліони пудів) та 40 прц. заборгованости за інші насінні компанії до весни 1926 року включно. Таким чином з загальної суми позички в 9,200.000 пудів уряд мусів скасувати коло 6 міліонів 100 тисяч пудів недоплат.

В 1926—27 роках збільшено кредитування незаможницьких господарств. Після даних Укрсельбанку в цьому часі з кредитів, які видала цілова кредитова сітка, біднота одержала 33,5 міліонів карб. (50,9 прц.), а з довготермінових кредитів 8,9 міліонів карб. (51,5 прц.).

Незалежно від цих кредитів машино-тракторним, скотарсько-молочарським та іншим товариствам видано 5.8 міліонів карб. довготермінових кредитів, з яких в значній частині теж могла користати біднота.

Одначе всі ці цифри треба брати з великими застереженнями, бо на практиці при більшовицькій господарці все виглядає зовсім інакше, ніж передбачують пляни та інструкції в центральних більшовицьких установах.

Так напр. Економічна Нарада, яка відбулася 24. квітня ц. р. в справі допомоги сільській бідноті на Україні ствердила цілий ряд хиб і надужить. Дуже часто з ріжних державних полекш користали зовсім не ті господарства, для яких вони були призначені. Сільсько-господарський кредит дуже часто ішов для всіх інших, за виїмком лише бідноти. Це саме було з постачанням машин. Так само і сільсько-господарська кооперація зовсім недостатно кредитувала бідноту.

Незвичайно цікаво, що економічна нарада сконстатувала, що власне місцеві органи комітету незаможного селянства зовсім мляво і байдуже ставилися до справи допомоги бідноті підчас переведення спрямованих на це заходів уряду. Це показувало би, що мусять бути якісь спеціяльні причини, чому місцеві комнезами, які мали би бути представництвом власне незаможного селянства, найгірше дбають за його інтереси. Це також один з проявів більшовицької системи, при якій все з конечности мусить працювати не так, як хочеться комуністам.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба позилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч 7910.

З чужої преси.

„T. S. L." на українських землях і ин.

На статтю І. Герасимовича під повищимназвання поміщену в нашому органі в числах з 14. і 17. травня 1928 р. відгукнулося „Слово польске", ч. 145. з 28. травня 1928, яке справам шкільництва взагалі і польського шкільництва на українських землях зокрема присвячує завсіди дуже багато місця й уваги.

В статті п. з. „Праца Т. С. Л. в осьвєтлєню Русіна" переповіло доволі докладно характеристику того товариства: „Очевидно праця Т. Ш. Л. має експанзивний характер головно в напрямі польонізації українського автохтонного населення взагалі, а зокрема української дітвори й молоді".

Помилявся би той, хто думав би, що „Слово польске" буде заперечувати, виправдувати чи вмякшувати повище освітлення діяльности Т. Ш. Л. Ні! „Слово польске" навівши повищі і цілий ряд інших цитатів зі статті — пише від себе: „Повищий обєктивний суд про працю Т. Ш. Л., про її велике народнє значіння може бути певною заохотою і сатисфакцією для тих, що свій труд і матеріяльні жертви складають на Т. Ш. Л. а для тих, що мають сумніви чи суспільна праця є потрібна у власній державі, чи жертвенність на цілі Т. Ш. Л. є узасаднена, нехай буде аргументом, що кожна жертва на помноження польської культури на кресах (себто польонізацію українського населення — Прим. Ред.) є сповненням обовязку служби народньої, що зусилля при помочи жертвенности суспільности через Т. Ш. Л. становлять необхідне доповнення державно-творчої праці органів державної влади".

Ось віз і перевіз. По рецепті фашистівського польського органу українське населення східних окраїн мусить бути спольонізоване „шляхом державно-творчої праці органів державних властей" і експанзією Т. Ш. Л. як „необхідним доповненням" тої офіціяльної праці при помочі приватних зусиль і жертвенности.

Здається, що повищі аргументи „Слова польского" та ясне і недвозначне становище всіх офіціяльних і приватних польських чинників повинні отворити очі тій частині українського громадянства, яка досі байдуже ставиться до зусиль „Рідної Школи" для ратування українського молодого покоління.

„Рідна Школа" — це необхідна фортеця, об яку розбиваються бурхливі польонізаційні филі. Це кузьня, в якій виковуються характери, свідомі, віддані національним і громадянським справам молоді покоління.

Тому українське громадянство в цілому краю повинно виявити як найбільше ініціятиви і подбати, щоби в кождій громаді, де живуть українці повстав діяльний Кружок „Рідної Школи" а всі українці й українки без огляду на політично-партійні чи класові ріжниці, всі українські товариства, кооперативи й інші установи стали членами „Рідної Школи" і правильними місячними датками сповняли супроти неї свій обовязок.

Сконцентрованому протиукраїнському фондові на шкільній ділянці мусимо протиставити зєдинений і здисциплінований український шкільний фронт, бо лише таким чином зможемо успішно відбити чужі зазіхання на завойовання душі українського молодого покоління.

Занедбана фондація.

(Надіслана стаття.)

Наше громадянство, здається, забуло що в 1911 році закуплено зі збірок двоповерхову камяницю при вул. Театинській ч. 10 на бурсу ім. митрополита А. Шептицького.

До сьогодні ця фондація не ввійшла в життя. В цій камяниці мешкають дуже поважні українські громадяни. Управа бурсового товариства в руках членів учительського збору наших гимназій під проводом о. сов. Рудовича. І хоч ця камяниця не стоїть дармо і з виїмкою одного не-українця мешкають у ній самі українці, всеж таки громадянство закупило її не на приватні мешкання хочби й як високо заслужених українців, тільки на потреби шкільної молоді. І вже найвисший час, щоби адміністратори фондації бурси імени заслуженого митрополита А. Шептицького не перетягали струни

І. СВЄНЦІЦЬКИЙ.

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Немає в білорусів і непримиримого підходу до своїх противників білогвардейців, панів і сусідів. Ні. Білоруські письменники глядять на них як на людей, що мають свої переживання і почування, що як раз ними можуть бути для нас дуже цікавими. Найкращим доказом того є оповідання про білогвардейців і контрреволюціонерів: Зарэцкого — Адна партыя у шашкі; Чарота — На пасеках, Апошная ноч; Кузьмы Чорного — Забойства, Цішкі Гартного — На руінах, Помста, Чырвонаармеец Панкел Ліпа, Тараса Гущі — На рубяжы.

Білоруські письменники навіть не думають піддавати якогось особлившого сосу патріотизму, націоналізму, а навпаки скрізь вистерігаються його, щоби не давати однобокого освітлення зображеним подіям. Страхіття подій виходить само собою з одного речення, або положення. І хоча льогіка подій веде до певної загибелі т. зв. контрреволюціонера, яким людина може й не бути, то автор не скриває свого загальнолюдського почування кожному, що дістається в якусь безвихідну матню, що йде в обійми смерти. Життя є дещо дорожче за найкращі ідеї, коли його ми самі з власної охоти не віддаємо за них.

Може найкраще виходить це на сцені. Є у репертуарі білоруського театру пєса „Перамога", в якій зображена відбудова фабрики і залізниці мимо хвилевої зневіри і певних невдач серед робітників та спротиву з боку збаламученого нібивищими ідеями дрібного шляхетства-міщанства. У пєсі виступають представники білої армії і взагалі противники радянського устрою. Але вони є без усякого порівнання більше симпатично представлені, як напр. німці й українці часу війни за національну незалежність у шкільних підручниках їх переможців.

Всякого роду пани, буржуї й націоналісти живуть у радянському устроєві та бувають по радянських театрах і читають нове радянське письменство без прикрого посмаку від очевидної й умисної наруги над переконаннями і почуваннями людини-ворога. Справжній письменник-поет і мистець не може вразити наших почувань немистецьким підходом до теми, мотиву, образку. Він уміє висказати саму гірку правду без усякої обиди тому, проти кого вона звернена. У правді мистця немає злоби і ненависти, є лише свідомість, що тут вона якраз підходить. І хоч як несимпатичним є Сідор Браварка — герой оповідання Ц. Гартного — „Трэскі на хвалях", то нам все жаль, чому на світі є стільки так нерозумних людей, як ось він і чимало йому подібних, що не розуміють, коли вони мають проявити максімум діяльности, а коли мінімум критицизму.

І яким дивним не здавалосьби нам глядачам іноді життя на Радянщині, особливо родинне, а всеж таки ми любимо його дієві особи. Ось візьміть сповідь Гарнової — чекістки, як вона видала свого рідного брата на певну смерть, відчуйте всю глибінь її любови для Булановіча, та тугу за тихою радісною любовію батька, що її за страту сина прокляв. Вона поміщиця-революціонерка і прямолінійна суспільна діячка не знає компромісу, хоча можливість утечі брата певно не зменшила би ні в чому навіть найдрібнішого успіху революції... Але тоді, де є границя між належним і неналежним у суспільному житті? (Міхася Зарэцкого — Кветка пажоуклая).

Або Шумова, героїня оповідання цегож автора „Дзіуная". Вся вона жінка й мати, вся вона вогонь рідні, джерело радости й життя, всю її тягне до цього. але для вищої цілі суспільної праці вона віддає своє немовля у притулок, вона просить любимого батька своєї дитини не роздувати в ній нібиспригаслого вогню любови, щоби, ставши з жінки людиною, маревом тіла виконувати щоденну працю.

А чи легко представити собі „Радасьць" на пожарищі і кладовищі всього власного життя, всіх наших найближчих, та в момент повного розбиття душевного всеж таки обєднатися з усіми і найти замирення з життям... забути за наругу, кривду й смерть від ворогів, та святкувати із усіма свято визволення од них.

Досягнення завершеної революції.

Революція стає оформлюванням нашого життя, вона дає нам інші закони, яким ми самохіть підчиняємося, щоби створити основи нового кращого життя... Коли воно остаточно настане, цего не знаємо, та взагалі чи й треба нам це знати? Але досить того, що вона здійснила те, про що давно говорили, але в що ніколи не вірили. Російське словянофільство першої доби твердило про віче і думу, про народ — як джерело власти самодержця. Народники поширили це на поняття народовласти, на служебну ролю і підчинення панства і державної влади — народові. Революція жовтня осягнула побіду ідеї диктатури робітництва. Словянофіли і народники ширили пошану для народньої мови, а жовтнева революція узаконила її появу у всему житті національних територій. А законність появи простої селянської свитки і робітничої блюзи на крісілах і престолах найвищих достойників — вповні оправдує законність появи їх простої, невченої мови на всіх ділянках творчої думки людини. І чого ніяк не допускали самі щирі народолюбці і словянофіли, народники-демократи, всяких напрямків поступовці і соціялісти, це ввела як природне революція..

(Продовження буде.)

громадянської довготерпеливости і приступили до опорожнення камяниці від приватних громадян та передання її на потреби молоді.

Інша справа чи **бурса** є тепер саме найбільш потрібна для молоді. Обсервуючи вдалечіь відносини в бурсах і на приватних станціях, приходиться до пересвідчення, що бурси — це вже перестарілий спосіб домашнього виховування молоді. Помиваємо ту обставину, що мешкання в бурсах (у Львові, Тернополі й ін. містах) ледве на одного долара місячно дешевше, ніж на зовсім добрій станції). Теперішнє виховання йде під гаслом виборювання **самостійних підприємчивих енергійних** характерів! Щож більше стоїть на перешкоді виховуванню самостійного, підприємчивого юнака, як заперття його на **вісім років** юнацького життя в бурсі, де він нічим не журиться, але й туманіє, виділ, дивиться лише, щоб доброє дали їсти і щоб підхитрити пастоятеля. Так само не вірю в доцільне й добре національне виховання (офіціяльне) по бурсах! О скільки вище від такого виблідлого в мурах бурсака стоїть юнак, що від першої кляси є на станції, шукає собі щорав ліпшої станції, дістає національне виховання в товариських гуртках, часом ломиться, але як устоїться, виходить людиною з отвертою головою.

Життя вимагає корегування утертих поглядів. Що було добре до війни — тепер є абсурдом. Треба шукати нових засобів виховання молоді, треба піддати ревізії доцільність бурсацького виховання! Єдино раціональні моглиб бути малі інтернати на 30—40 учнів, деб кількох управителів (на 10 учнів один!) могло мешкати, спати, їсти, жити із своїми вихованками, ходити з ними, як товаришами на проходи, звідують (напр. у Львові) музеї й інші культурні надбання, шкодувати розмовами (1 на 10! — це можливе!) характери, словом: виховувати свій десяток на самостійних діяльних громадян.

Наші бурси по 100 учнів одна а на провінції навіть 150 учнів (і один опікун на цю масу молоді) — це казарми, в яких опікун сходить до ролі команданта, а старші учні-цензори наставники над кімнатами (по 20—30 учнів) — на капралів! Чи можна там говорити про виховування енергійних, діяльних громадян?*

Отож при нагоді урухомлювання бурси при вул. Театинській ч. 10 у Львові требаб членам бурсового товариства (у великій мірі професорам львівських гімназій) подумати про уладження модерного інтернату для молоді, який не ломив би морально характери, не вбивав молодих людей фізично, тільки виховував молодь згідно з усіми вимогами новочасного і потрібного ••• виховання.

Педагог.

* Від Редакції: З висловленими тут поглядами про завдання бурс і про виховання в них Редакція не зовсім погоджується. Коли ж містить цю статтю одного з визначних наших педагогів, то тільки з метою, довести до річевої дискусії на цю тему та зробити її актуальною серед наших покликаних до цього чинників.

Свято культури.

Промова голови Наук. Т-ва ім. Шевченка на святі Оссолінеум.

З нагоди свята Оссолінеум виголосив голова Наукового Товариства імени Шевченка акад. д-р К. Студинський у посольській салі, переміщеній на залю львівського університету таку промову: „Наукове Товариство імени Шевченка у Львові, що саме переживає 55-тий рік свого існування, пересилає високозаслуженій, старшій посестрі, Інститутові ім. Оссолінських сердечне привітання з нагоди його столітнього ювилею.

Українські наукові і культурні робітники згадують Інститут ім. Оссолінських не тільки з глибокою пошаною, але і з щирою вдячністю. В мурах Інституту ім. Оссолінських вчитувався в історичні твори, у видання народніх пісень та літературі писання словянських письменників галицький поет, Маркіян Шашкевич, батько літературного, духового, а вслід за тим національного відродження галицьких українців. Книгозбірня Оссолінеум стояла для нього отвором і тут черпав він знання з творів Длугоша, Кадлубка, Герберштайна, Зіморовича, Пасецького, Рудавського, Стебельського, Кохановського, Шимоновського, поруч із писаннями Татіщева, Карамзіна, Шафарзіка і Мацейовського.

В Інституті Оссолінських мав він нагоду познайомитися із етнографічними розвідками Зоряна Доленги Ходаковського і Ляха Ширма, із виданням українських дум кн. Цертелева і першим збірником пісень Максимовича, доки й сам не приложив рук до появи збірника пісень Вацлава з Олеска.

В Інституті Оссолінських знайомився Шашкевич з виданням сербських пісень Караджіча, з чеським Кралєдворським рукописом Вячеслава Ганки і з староукраїнською поемою „Слово о полку Ігоревї". В Оссолінеум втитувався він в поезію Міцкевича і в „Слав-и Дчер-у" поему апостола словянської взаімности Яна Коллара.

І серед цього зачарованого кола відродження словянських народів розбудилися в душі Шашкевича могутня ідея народности, сердечні симпатії до словянських народів і глибока віра у краще будуче свого народу.

Люблячи свій нарід цілою своєю культурною душею і працюючи для нього, линув Шашкевич думкою із щирою пошаною для минувшини словян над береги Салі і Лаби, де жили колись полабські словяни, де „красна Ретра з Арконою пилом вічним припали", поза Дунай і Дніпро, понад яру Велтаву, де „суд Любушин мир давав", або й поза „білі води", де „білий орел гніздо вив". Усім він бажав їх найкращого розвитку у межах своїх власних земель.

В мурах Інституту Оссолінських не тільки зароджувалося українське, духове і національне життя, але тут знайомилися наші робітники пера з численними словянськими діячами з над берегів Неви, Висли, Велтави, зза Дунаю і Дніпра аж до 1860-их років, коли серед нас українців почало виростати своє власне громадянське життя і свої власні національні інституції.

А не було хіба ні одного українського ученого, що не черпав би аж по сьогодні із богатої скарбниці Інституту ім. Оссолінських, де усіх нас зустрічала висока культурність його персоналу.

І тому, у столітній ювилей Інституту — Наукове Товариство ім. Шевченка складає поклін памяти великого Основника і дослідника минулої Польщі Йосифа Максиміліяна з Тенчина Оссолінського і бажає польському народові, щоби число Меценатів, справжніх Лицарів духа безпощадно росло і до давних, шанованих імен прибували нові!

А Світлій Управі Інституту ім. Оссолінських бажає Наукове Товариство імени Шевченка, щоби вона не відчувала ніколи недостачі матеріяльних засобів, щоби книгозбірня, архів і музей Інституту як найкраще розвивалися, щоби число наукових видань зростало на добро не тільки польської культури, але й цілого людства"!

Годиться завважити, що куратор Оссолінеум кн. Любомирський, хоча наша найвища наукова установа з найбільшою культурністю віднеслася до ювилею Інституту ім. Оссолінських, не вважав доцільним привитати українських учених, що явилися на ювилею в поважнім числі, хочби кількома словами у їх рідній мові, а тільки в польській. Витав одинокого француза по французьки, чехів по чеськи, одинокого німця з Норимберги в німецькій мові, а для українців бракло українського слова. Чисто по польськи. Нащадок колишнього українського роду забув українську мову. Може прийде пора, що й він її ще научиться.

З-н.

Українське життя в Гамбурзі.

Українці в Гамбурзі згуртовані в клюбі „Україна". Більша частина кольонії це робітники, що мають працю на місцевих фабриках та по сільських господарствах в околицях Гамбурга. До інших професій (урядовці експортових фірм та корабельних ліній, самостійні купці) належать лише одиниці. Громадське життя виявляється в що-суботніх сходинах у льокалю клюбу (Гінерпостен 13), куди приходить майже всі українські газети та журнали. Виділ клюбу вживає всіляких заходів, щоби оживити українське життя і не дати відірваним від рідного пня землякам безслідно потонути в німецькому морі. Останнього місяця влаштували свято в память Т. Шевченка (8 квітня). До відправлення першої Служби Божої запросили з Берліна душпастиря для українців грекокатоликів у Німеччині о. д-ра Петра Вергуна. Його приїзд, як і сама Служба Божа були радісною подією в житті громади. Співав хор з членів клюбу, між якими є кілька добрих співаків. Обидві найбільші місцеві газети „Гамбургер Фремденблят" і „Гамбургер Генераль Анцайгер" охоче помістили замітки про богослуження, зазначивши, що це мала бути перша українська Служба Божа в Гамбурзі. В церкві (каплиця „Лер Грауен Швестер") були присутніми також багато німців, з яких деякі ставилися до східного обряду з великим зацікавленням. Громада по Службі Божій радо витала о. д-ра Вергуна, котрий своєю лагідною вдачею та вмінням кожного зрозуміти найшов в Гамбурзі багато щирих прихильників. Від 1-го до 15. квітня в Гамбурзі виступав Український Народній Хор під управою диригента С. Кадмуцького. Цей хор відомий в Галичині зі своїх виступів з п. Котком та Євсевським. Виїхавши з Польщі хор на деякий час опинився в досить скрутному становищі, з огляду на незнання мови і місцевих обставин, але потім йому вдалося виборити собі належне місце. Тепер хор цілковито забезпечив своє матеріяльне становище, маючи анґажменти на кілька місяців наперед.

Виділ клюбу використав перебування хору в Гамбурзі для спільного свята памяти Т. Шевченка, яке відбулося 8. квітня. Перед концертом голова клюбу п. О. Бучинський привітав хор в імени всієї місцевої української громади. Для численно зібраних німців п. А. Білопольський пояснив в кількох словах німецькою мовою, хто був Т. Шевченко і зясував його значіння для відродження української державно національної ідеї.

Виступи хору зробили на всіх присутніх гарне враження і оплескам не було кінця.

З парляментарної арени.

(Власні телефонограми з 1. червня 1928.)

ПРОМОВА СЕНАТОРІВ ВОЛ. ДЕЦИКЕВИЧА І МИХ. ГАЛУЩИНСЬКОГО.

(ік) На сьогоднішньому засіданні сенатської бюджетової комісії при обговорюванні бюджету мін-ства освіти забрав слово сен. **Волод. Децикевич** (Український Клюб). Говорив спершу про цілість шкільного бюджету і нерівномірно малі суми, преліміновані на нього в порівнанні з іншими ресортами, та домагався передовсім підвишки суми на будову шкіл. Пригадав урядові університетський закон з перед шести літ, який мав бути до двох років зреалізований. Дальше спинився на питанні утраквізації та дуже різко виступив проти позиції на „руські інститут". Потім промовляв сен. **Мих. Галущинський.** Розбивши свою промову на три частини: про вище, середнє і нижче шкільництво, виступив проти політики спинювання продукції наукових українських сил. На примір львівська кураторія систематично не дає відпусток для учителів середніх шкіл для наукових цілей. Також при приниманні на університет приноровлюється до українських кандидатів нумерус клявзус. Зокрема українські кандидати не мають можности вступу до спеціяльних наукових інститутів. Середнього шкільництва українці будуть боронити як найзавзятіше, бо здобули його у 60-літній боротьбі з Австрією і так легко його не зречуться. Промовець застерігається проти таких випадків, як станиславівський, при тому пригадав становище проф. Колла, тодішнього голови львівської шкільної ради, коли польська молодь у 1917 р. спалила портрет цісаря. Інтерпелює міністра в справі поголоски про намір відобрання права прилюдности зборівській гімназії, будьтоби у звязку зі слідством, яке ведеться проти учителя цеї гімназії. Такі поголоски роблять фатальне враження. Візитатори не хочуть візитувати шкіл, які мають неполудневу науку, а в наслідку робиться трудноші даним школам. Щодо утраквізму, то тут українці не підуть на ніякі компроміси, бо це дивоглід із педагогічного боку, висунений лише з політичних мотивів на нищення українського шкільництва. Далі промовець говорив про справу шкільних будинків і шкільних підручників. Порушив фатальні відносини зі школою Шашкевича у Львові. Говорив про повертання анальфабетизму, який ширится наслідком унеможливлення позашкільної освіти та про дітячі садки. Закінчив свою довгу промову заміткою про дивне становище міністра освіти, який вимагав від української шкільної молоді якогось ентузіязму для польської держави навіть не пробуючи вглибитись у цю надзвичайно складну проблему.

ПЕРЕД РОЗЛАМОМ В ЖИД. КЛЮБІ.

(ік) Відносини у Жид. Клюбі, які вже були провізоричні, бо все ще годаує про [illegible] стали в останніх часі дуже напружені. На засіданні, присвяченому, що мав промовляти від Жид. Клюбу при генеральній бюджетовій дебаті, пос. Грінбаум виступив дуже рішучо проти заходів Райха, заявивши, що не має до цього ніякого довіря, бо пос. Райх, як згідний угодовець, мусить у кожній промові силитися перед урядом, [illegible] Коли пос. Райх [illegible] зняти [illegible] Грінбаум [illegible] бурився [illegible] [illegible] [illegible] Галичини [illegible]

Райх, то пояснити не треба більшою зорганізованістю жидівських послів із Галичини, які дають свому лідерові сильнішу підтримку, ніж прихильники Грінбавма Грінбавмові. Справу поміж пос. Грінбавмом і Райхом буде розглядати суд чести. Як зачуваємо, то заступником пос. Грінбавма буде д-р Ішалер, а заступником пос. Райха д-р Шмораг. Засідання Жид. Клюбу надалі не відбуваються, тому, що найблизчою консеквенцією останнього засідання мусить бути хіба рукопашний бій.

ПЛЄНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Про уневажнення комун. мандату. — Український Клюб боронить поваги посольського мандату.

(ік) Перед продовженням бюдж. дискусії на порядку дня сьогоднішнього засідання була справа заквестіонованого мандату комуніста Генр. Бітнера. Пос. Вацл. Бітнер (ХД) і інші заквестіонували мандат Генр. Бітнера, покликуючися на це, що він караний чотирома літами тяжкої вязниці та позбавленням гром. прав, тому не міг користати з пасивного виб. права. Справа для сойму з форм. боку представляється так, що він не має права розглядати важности мандатів, ані уневажнювати заквестіонування мандату, лише мусить такі справи відсилати до Найв. Суду. В тому дусі рішила теж комісія для посольської незаймановости. Пос. Кир. Вальницький протестує проти квестіонування мандату Генр. Бітнера в гострий спосіб, доказуючи, що в Польщі лише буржуазія має привілей ломати право. Нинішню промову пос. Вальницького оцінюють як спосіб регабілітації в очах комуністів за свій вчорашній делікатний виступ при бюдж. дискусії. Генр. Бітнер робить алюзії до Вацл. Бітнера, чи випадково цей останній не хоче позбутися із сойму свого одноіменника, тікаючися такохмо прикрого непорозуміння, жертвою якого впав уже пос. д-р Лев Бачинський. Пос. **Хруцький**: Формальна сторона є в порядку. Признаємо це. Бачимо навіть деякий поступ, тому, що коли в попередньому соймі заквестіоновано вісім українських мандатів, то сойм навіть не бажав зберігати формальної чемности і хоча внесок не був наглий, справи не віддано до регуляміновової комісії, лише маршалок просто переказав її Найв. Судові. Тому це є поступ, коли сьогодня навіть комуніста так легко вже не видається та зберігається деякі формальні приписи. Чому однак внескодавці не покористувалися цим правом, яке прислуговує кождому громадянинові, а саме квестіонування мандату у свому часі та щойно з посольських лав підняли застереження. Сойм повинен стати на становищі, що виконування посольського мандату є справою настільки важливою, що перед нею мусить уступатися навіть вимір формальної справедливости. Формально внескодавці мають слушність, але мериторично її не мають і тому Український Клюб голосуватиме проти внеску комісії. Після ще кількох промов при голосуванні принято внесок регуляміновової комісії. Так мабуть уже швидко третій комуністичний посол протягом несповна чотирьох місяців утратить свій мандат.

ПРОДОВЖЕННЯ БЮДЖ. ДИСКУСІЇ.

(ік) Велася нині далі дискусія над бюджетом мін-ства хліборобства. Дискусія на загал мала мало цікавих моментів і переходила в атмосфері нудьги серед на-пів випорожненої салі. Трохи веселости внесла промова пос. Шекерика-Доникова, присвячена головно справам гірського населення. І так промовець жалиться, що пастухам заборонено випас у держ. лісах. Декрет президента про охорону лісів не забезпечує їх перед девастацією, а шикує лише населення. Вовки і ведмеді роблять великі шкоди серед стад. Є розпорядок, що не вільно вбивати ведмедиці від дітей, тож гуцул мусить елєгантно одягнутися, піти з візитою до ведмедиці та спитати її, чи має діти. Вн більше піклуєтеся товстими вовками, ніж бідним населенням. Як хоче міністр уже конче розмножувати ведмеді, то хай візьме собі їх усіх до Варшави. Ми там за ними плакати не будемо. Австрійський цісар і цісарева тримали собі ведмедів у Шенбруні, тож і ви можете тримати їх у Варшаві. Давніше ми мали бодай пістолети, набивані порохом і папером для відстрашення ведмедів тепер заборонено і ці пістолети, тому пастух мусить зняти шапку перед ведмедем і просити його амнестії для свого стада. В тому тоні була ведена більша частина промови посла. На всі закиди відповідав мін. Низабитовський. Окремо під адресою пос. Луцького заявив, що неправдивими є, мовляв, жалі на окреме трактування українського і польського населення при розділі субвенцій. Всі розпорядки мін-ства скермовані на заспокоєння справжніх потреб сільського населення в однаковій мірі. Роздія допомогових кредитів в 1927 р. для пошкодованих малої земельної власности стихійними лихами виніс 60 міл., з чого 65 проп. отримали східні воєвідства, а приділ цих грошей відбувався на комісії спеціяльних мішаних комітетів. Щодо кредитів, то міністр признає, що треба далеко більших сум, однак мін-ство мусить припоровлюватися до заг. держ. потреб. Тому міністр є проти підвищення преліміновaних видатків на хліборобство, також як проти зменшування видатків на адміністрацію. Опісля приступлено до дискусії над бюджетом мін-ства земельних реформ.

НАГЛИЙ ВНЕСОК УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ В СПРАВІ ДОПОМОГИ СЕЛЯНСТВУ ВОЛИНІ, ПОТЕРПІВШОМУ ВІД СТИХІЙНИХ НЕЩАСТЬ У ТРАВНІ МІС.

(ік) На черзі нарад сьогоднішнього засідання є наглий внесок Українського Клюбу в справі допомоги селянству Волині. Мотивувати наглий внесок буде імовірно пос. Вислоцький. Засідання сойму йде далі, одначе з приводу пізної пори звіт подамо в завтрішньому числі.

З ВЯЗНИЦІ ДО СЕНАТУ.

(ік) Нині приїхав до сенату випущений врешті з вязниці сенатор Рогуля (Біл. Кл.), якого підчас виборчої кампанії, як бувш. посла й активного білоруського діяча арештовано та в прискоренім ході присуджено на два роки вязниці. Випущено сенатора на домагання сенату.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 1. червня 1928.)

МОРСЬКА КОМІСІЯ.

(ік) На сьогоднішньому засіданні морської комісії рішено виїхати до Данцігу і Гдині задля познайомлення себе на місци із тамошніми справами.

ФІНЛЯНДІЯ І СРСР.

(ік) Фінський міністр внутр. справ виголосив промову, в якій закинув представникові СРСР у Гельсінгфорсі тісну співпрацю з фінляндськими комуністами. Більшовицький уряд предложив у Гельсінгфорсі ноту протесту.

КОНФЛІКТ ЮГОСЛАВІЇ З ІТАЛІЄЮ.

(ік) У звязку з останніми протиіталійськими демонстраціями у Білгороді, в білгородській скупштині буде внесена нова інтерпеляція. Англійські банкирі буцімто відмовили Югославії позички перед ратифікацією італійсько-югославського договору. Це стоїть у звязку з острахом західних держав, щоби справді над Адріятиком не прийшло до збройного конфлікту.

ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА ТА ПОЛЬЩА.

(ік) Нинішний вечірний „Кур. Варш." приносить алярмуючу довгу телеграму свого кореспондента з Парижа про зміну настроїв у Франції на користь Німеччини, а некористь Польщі. Більшість французьких газет привітало дуже охоче побіду соціялістів у Німеччині, як доказ мирових настроїв Німеччини. Навіть справу злуки Австрії з Німеччиною трактовано тепер прихильніше, головно у звязку з заявою міністра Бенеша, який після повороту з Берліна заявив, що він принціпово не противний цьому планові. Польська преса, заалярмована цими вістками, передбачує, що Німеччині вдасться в найближчому часі перевести очищення Надрені від французьких військ

По широкому світі.

„Дейлі Телеграф" подає звістку, що Троцький просив Москву дозволити йому виїхати на Кавказ, бо туркестанський клімат для нього нездоровий. Англ. часопис пише, що туди імовірно його не пустять, хіба запропонують Сибір.

Американський сенат відклав на неозначений час розгляд питання про будову 15 нових кружляків. Морську програму перевірять ще раз.

Театри.

Міський великий театр:

2-го г. 3·30 попол. „Тартюф" останній раз.
2-го г. 7·30 веч. „Казки Гофмана" виступ М. Голинського.
3-го г. 3·30 попол. „Цілунок Попелюшки".
3-го г. 7·30 веч. „Тоска" виступ З. Долинського.

Міський „Театр Новин":

2-го г. 8. веч. „Молодість у маю".
3-го г. 3·30 попол. „Хай мене чорти".
3-го г. 8. веч. „Молодість у маю".

КІНА.

„Аполльо": „Пробудження жінки".
„Лев": „Поїзд-марево" і „Шалена Фіфі".
„Паляс": „Дама в тигровім плащі" і „Легко стати батьком".
„Фатаморгана": „На хвилі життя".
„Байка": „Шляхотна помста".

НОВИНКИ

— **Опікуни стрілецьких могил.** Одинацятий спис членів-опікунів стрілецьких могил: 123) Діти з Захоронки на Жовківським 124) Інж. Мих. Федецький, Львів, 125) о. Іван Ліщинський, Борислав, 126) Ольга Ліщинська, Борислав, 127) Інститутки, Перемишль, 128) о. мітрат Базюк, Львів, 129) Михайло Галань, Белз, 130) Кооп. „Будучність" Лагодів, 131) Володимир і Михайлина Кордуби, Бірча, 132) Кооп. „Зоря", Синевідсько Нижне, 133) о. Андрій Гаврищак, Устє Зелене, 134) Анна Ловицька, Підгайці, 135) о. Маріян Цурковський, Стрий, 136) о. Олексій Карпинський, Целіїв, 137) Іза з Ванів Волощак, Мшанець. 138) Краєве Тов-о Кредитове 2 могилі, 139) „Центросоюз" разом з попередніми 3 могилі, 140) „Лікарське Товариство" 2 могилі. Слідуючі по одній могилі: 141) Дир. Медвецький, 142) Дир. Онуфрій Пашак, 143) Дир. Ілько Лисий, 144) Іван і Марія Літинські, Львів. — Вже 196 могил має своїх опікунів.

— **Свячене в читальні „Просвіти" на Замарстинові.** Серед свячених, які влаштовано в останніх часах на периферіях Львова, слід виріжнити свячене в читальні „Просвіти" на Замарстинові, яке відбулося в неділю 20. травня ц. р. Театральна саля читальні зібрала поважне число наших громадян з Замарстинова, між якими найшлися в невеликім числі гості зі Львова. Український Замарстинів росте! Праця наших видніших громадян в Замарстинові на просвітнім і культурнім полі дає чимраз кращі висліди. — Заснований перед 3-ма місяцями „Сокіл" здобувся вже на власну дуту орхестру, яка уприємнювала хвилі зібраним на свяченім громадянам. Видно було піднеслий настрій всіх присутніх, яких загрівали до дальшої праці прибулі гості зі Львова. Промовляли: о. сов. Туркевич, парох св. Пятниць, від Народньої Організації українців м. Львова проф. Березовський і д-р Ол. Марітчак, від львівської філії „Просвіти" і „Союза Українок" п-і Струтинська, від матірнього Т-ва „Просвіта" д-р Брик, делегат Сокола-Батька й інші. Свято лишило у присутніх сильне враження і заохоту до дальшої громадянської праці на тій важній стійці на периферії міста Львова.

— **Іспит зрілости в українській державній гімназії в Перемишлі** у відділі Б відбувся в днях від 25. до 29. травня під проводом д-ра Дениса Лукіяновича. Іспит здали: 1) Александер, 2) Артемович, 3) Бачинський, 4) Глухий, 5) Гнат, 6) Грабець, 7) Грегорович, 8) Гринчук, 9) Гоцький, 10) Загайкевич, 11) Задорожний, 12) Качмар, 13) Кессель, 14) Конюшик, 15) Котис, 16) Куціль, 17) Лебідь-Юрчик, 18) Машак, 19) Накович, 20) Назаревич, 21) Патрон Мех, 22) Патрон Н., 23) Павляк, 24) Павлик, 25) Скаб, 26) Солган, 27) Штернберг. Не допущено до письменного іспиту 3, при письменнім іспиті перепало 2, при устнім іспиті 4 абітурієнти, а 1 абітурієнт відступив від іспиту.

— **Львівська хроніка.** Арештували вдруге аранжера відомого фільмового підприємства „Розсуп" Бураковського, цим разом не за ошуку, а попросту за крадіж. Донос зробив на нього „приятель" Янецький, якому після нічної спільної забави щезло з портфеля 800 зол. Бураковський „змінив" на протязі трьох днів тричі професію, називаючи себе в готелю, де бавився... поліційним комісарем чи поліції резидентом, а в шпиталі (з розпуки випив трохи сублімату) студентом медицини. — Громадянина з Люблина Грудзінського, за ним давно шукали за гріхи супроти недосвідчених жінок, мала честь переловити львівська поліція. — На Левандівці згоріло повітря дому; причина пожежі невідома. — 61-літній робітник Сарик, утративши працю випив багато йодини. — Засудили банду вуличних ошуканців, що продавали на вулиці наївним людям кришки нібито золота: 10 міс. дістав Триль, 7 міс. Владислав Рудніцкі, 7 міс. Апфельбавм і Казимір Замкевіч 2 міс. — Вдова по стрижію С. Сенюкова втрете пробувала смерти, випивши веронал.

— **Тло сензаційного празького процесу.** Засуджені у Празі на сувору кару Міхалко, Сікорські та д-р Клепетаж — це не звичайні бандити, а люди на поважних інтелігентних становищах. Міхалко редактор „Словацької Політики" та співробітник „Народніх Лістів", Сікорські редактор „Залізничника", Клепетаж — публіцист. Ця трійка зробила змову, щоби видурити гроші від багатої дідички, Маргіт Вересмарті, ще молодої жінки, що вернулась з Америки з великим майном пів мільйона чеських корон. Міхалко почав до неї залицятись, щоби поплатити свої довги. Сікорські грав ролю свата. Коли справа йшла важко, Міхалко для доказу своїх щирих почувань (взявши раніше від Вересмарті задаток) зголився взяти з нею шлюб. Д-р Клепетаж, третій спільник, грав ролю урядовця шлюбного уряду. Коли Вересмарті довідалась згодом про шантаж, загрозила судом. Тоді „гільтайська трійка" вибралась з нею на прогулянку в словацькі гори і там її отруїла. Міхалко додушив нещасливу жертву і закопав її. Спілка злочинців зробила все заздалегідь, щоби доказати своє „алібі" (замовлені листи, телеграми) і саме це зрадило злочинців. Кара смерти, досмертна вязниця і 15 літ тяжкої вязниці — всі ці кари вважає опінія в Чехословаччині вповні заслуженими за страшний злочин.

— **Крамниця, яку треба оминати.** Фірма С. Пілецкі на площі Бернардинській ч. 7. при нагоді продажі зброї вважає своїм обовязком „робити політику". Продавець у цій крамниці звернувся цими словами до господаря Івана Пахолка з Ланів (повіт Бібрка) із запитом: як він не соромиться говорити по українськи і належати до українців, що є гайдамаками та бандитами. Звертаємо увагу нашого громадянства, щоби оминало „запальну" крамницю п. Пілецкого, що дістає пропасниці на сам згук української мови.

— **Примхи природи.** У Сальцбурзі на Зелені Свята була метелиця таких розмірів, що сніг на вулицях стримав трамваї. — Висла у горішнім бігу зросла так сильно, що є небезпека великої повені на ширшім просторі.

— **Польська урядова мова в українських громадах.** Маємо перед собою оригінал „урядового документу" з печаткою „Zarząd gminy Nagórzany" такого тексту: „Urzend gminnyj. stwierdza. ze Anna. i yrwuszko. Z łomała nogu ny w syli stawić się Dosondu Natermin Naczalnik gminy Drozd". Видко, що дресура з урядовою мовою не йде в ліс. Зберігаємо в себе цей документ, який можемо відступити ідеольогам польонізації до національного музею.

— **Затроєні вояки.** 9-тий полк уланів у Чорткові масово затроєний; місцеві лікарі покищо не розяснили причини, чому кільканадесять уланів нежданo дістало сильних паморок і нудоти.

— **Ріжні звістки.** В автомобільній катастрофі згинув берлінський дирігент Еміль Бонке з жінкою. — Брат Муссолінія, ідучи з жінкою автом, сильно ранені при ударі з іншим автом. — За прикладом Берліна і Відень зробив експеримент з автом-ракетою; ракета з 24 набоями полетіла 250 км. на годину. Винахідник має надію цю швидкість подвоїти. — Новий підземельний товчок у Коринті знищив останні доми, що досі збереглись після землетрусу. — Капітан литовської артилерії Касафінов у суперечці при грі в карти, за обrазу пострілив смертельно провідника селянської партії д-ра Морейка і сам передав себе в руки поліції. — Японський наслідник престолу Шішібу заручений з донькою японського посла у Вашингтоні. — В Єгипті, у районі Танта, згоріло до тла ціле село. — До Берліна приїхала америк. фільмова артистка Ліліяна Гіш, заангажована „Рамінгардтом. — 30. м. м. минуло 10 літ від хвилини, коли Чічерін став комісарем закорд. справ.

— **З подорожі по Польщі.** „Слово Польске" подає з Варшави, що французький журналіст Роберт Турі розпочав у щоденнику „Соар" цикль статтей під загальним написом: „Національні меншости під кнутом — нова подорож по краю Пілсудського". Переїхавши сучасну Польщу, французький журналіст твердить, що всі непольські народи жаліються на засланства. „Слово Польске" твердить що ці

„статті викликали загальне обурення". Не тільки лише, чи в Парижі, чи у Варшаві. Фільмі „Слово Польске" пропонує віддати її цензурі. Справді, найвищий час, щоби пресовий декрет обовязував не лише на території Польщі, але й у Франції.

— Рекорди. У баварській вязниці у Гравендорф сидить вязень Етінгер 56 літ. У 1872 р. його засудили на 14 літ вязниці; у 1885 році Етінгер задушив свого товариша з одної келії, в якій вязнів з ІІ-го пов. дістав стрячу мінку. Нині цей старець має 90 літ і сидить далі. — В „Ізвестіях" читаємо: „При інституті шляхів утворена спеціяльна комісія для досліду питань... міжпланетної комунікації". — На озері Кептон (Англія) біля м. Бромлей на одного плавця кинулись два плаваючі лебеді і були би його задзьобали, якби люди в час не прийшли йому з помічю.

— Фанатики спорту. При видачі білетів на змагання копаного мяча підчас Олімпіяди в Амстердамі зібралась така юрба, що поліція була безсильна. Заки фанатики спорту оглядали „метч" Голяндії з Уругваєм, зперед каси винесли кільканацять ранених, наслідком бійки на пястуки.

— „За багато школярів вірить у Бога". У московській „Рабочій Газеті" читаємо: „У сергієвськім повіті, московської губернії, майже всі волостні школи в руках осіб духовного походження, що дістали освіту в духовній академії та парохіяльних школах. Виховання тих учителів веде до того, що в повіті 75 проц. школярів вірить у Бога". „Рабочая Газета" обурюється, що так мало дітей є атеїстами.

— Шаляпін і Горкий. Відомо, що Шаляпін і Горкий були колись щирими близькими другами. Згодом, наслідком непорозумінь, вони розійшлись. Підчас останнього переїзду Горкого через Берлін, Шаляпін зійшовся з ним і вони оба на старість помирились.

— Ґалера з доби Екатерини. На території ленінградської пристані найшли в одній шопі ґалери з півзатертим надписом „Пернов". Комісія знавців признала історичну цінність знахідки з доби Екатерини і казала її передати в Петергоф для загальних оглядин.

— Журналіст обходисвіт. До Парижа прийшов Карло Штеперінг, співробітник фінського журналу „Хянго". Штеперінг іде пішки довкола світа і перейшов уже 27.400 км., відвідавши 38 держав, в яких, у кожній, оглянув щонайменше 25 міст. З Парижа іде він до Еспанії та Португалії, а звідти поїде до Півд. Америки, де сподівається закінчити свою мандрівку за 2 роки.

— Із еміґранта міністром. До Дубліна приїхав канадійський міністр праці Пітер Хінен, щоби, як каже, „поглянути на рідний край після 40 літ". Хінен виїхав з Ірляндії 40 літ тому до Канади і там став робітником при будові залізниці в Онтаріо. 18 місяців тому він закінчив свою каріеру міністерським портфелем.

— Пророцтво вченого. Один із найбільших сучасних фізиків сивоволосий Олівер Льодж висловив кілька цікавих думок про майбутність людства. Він оптиміст і вірить, що вона рожева. Щойно тепер люди відкрили потребу солідарности цілої землі. „Земля", „людство" стають живими ідеями. Нові винаходи дають нам змогу піддержувати взаємини з найдальшими закутинами і є надія, що ріжниці віддалі між людьми будуть щораз більше зменшуватись. Людство починає розуміти, що воно не є самотнє у всесвіті і що довкола нас є інші світи, може багатші, між наш, які покищо ми не в силі пізнати своїми змислами. Живемо на порозі великої доби, що може відкрити нам тайну етеру. Нервовість сучасности є ознакою кризи, в якій людство дозріває до мужеської зрілости. Ця зрілість почнеться аж десь біля 2000 року. Наука та техніка, в якій нині люди добачують автоматизацію є єдиними силами, що в силі забезпечити людству нові радощі.

— Що заповідає новий пророк Reverend Walter Wynn. Знаний анґлійський пророк Єгиптольоґ пророкує між іншими: 1) що кабаретова програма в кавярні і Барі „Варшава" у Львові, тішитиметься у місяці червні найбільшим успіхом; 2) що славна субретка італійська Sirenetta, яка там виступає, матиме небувалий успіх більший, ніж востаннє в Парижі; 3) що гумористи Rey Edward викличе щоденно на салі сальви сміху; 4) що молода танцюристка Juhasz Irena своїми танечними продукціями викличе подив і захоплення у львівській публиці; 5) що нововідкритий і розкішно уладжений Бар буде осередком львівських побідників кінних перегонів. Чи ці пророцтва здійсняться переконається кожний, хто відвідає кабарет і Бар „Варшава".

— Порядок богослужень в церкві Св. Духа при гр. кат. Духовній Семинарії при вул. Коперника ч. 36 у Львові. В храмовий день, то є понеділок 4. червня 1928 в 7 год. рано Архиєрейську Службу Божу відправить Його Ексцеленція Митрополит; в часі тої Служби Божої свячення підддияконів і пресвитерів; о год. 9.45 співану Службу Божу відправить о. мітрат Ал. Бачинський. Проповідь. 2343 1—1

До українського Громадянства.

Вже 3-тій рік працює Кружок „Р. Школи" в Чорткові над придбанням фондів, щоби здвигнути будинок для шкіл „Рідної Школи" в Чорткові. Громадянство чортківського, а вчасти й сусідних повітів, зложило досі 2412 дол., за які куплено площу, а решту зберігається на саму будову. Кошти будови обчислено на поверх 18.000 долярів.

Ждати до тої пори, аж Чортків чи повіт зложить потрібний фонд на будову, не можливо, бо школи розростаються і нема для них приміщення. В зимових місяцях передискутовано в пресі („Діло" ч. 8. з дня 1. січня і ч. 15. з дня 22. січня 1928.) плян, після якого мається будувати в нас щорічно приміщення для одної з освітньо-культурних установ у краю. На першу чергу поставлено будову чортківської гімназії, що хоч істнує від 1911 р. то досі з причини воєнного лихоліття не могла придбати власного будинку.

Для здійснення цього пляну конечне, щоби кожний українець (-ка), вперше чергу кожний інтеліґент і кожна установа, зложили одноразово даток у висоті 10 золотих. Це буде почин до органічної праці для впевнювання і розбудови українських інституцій. Наслідком недостачі капіталу ми досі стоїмо на одному місці, бідькаємо і нарікаємо, але не шукаємо самодопомоги.

Хай в кождім місті зорганізується гурток, який допильнує, щоби всі інтеліґенти й установи цей даток зложили. Кого не стати на 10 золотих, хай зложить частями або до спілки з іншими. Бувші учителі гімназії, батьки учеників та б. ученики гімназії, що дістали в ній освіту, повинні в першій мірі занятись цим ділом. Хай в цілому краю повстане сітка для переведення збірки.

Сподіваний успіх нашої акції дасть запоруку, що рік-річно збудується у нас таким чином дім для одної з культурно-освітніх установ, а це буде для них основою кращого розвитку. Очевидно, що цей одноразовий даток у нічому не нарушує правильних датків на „Рідну Школу".

Для догідности Вп. Громадянства розсилаємо з нинішним числом чеки.

Чортків, дня 1. червня 1928.

Д-р Горбачевський Антін, сенатор. Д-р Юрчинський Остап, голова філії „Просвіти". Д-р Баран Степан, посол. Віктор Петрикевич, упр. гімназії. Д-р Гринчишин Ів., голова Кружка „Рідної Школи".

Дописи.

НАДВІРНА. (Повітовий народній зїзд. Відгуки виборів). Дня 22-го квітня ц. р. відбувся в Надвірній Повітовий Народній Зїзд при участи пп. сенаторів: Михайла Галущинського і Олекси Черкавського. На Зїзд прибуло понад 300 делеґатів з усіх громад судового повіту Надвірна. Зїзд відкрив і привитав присутніх пп. сенаторів голова Пов. Нар. Комітету д-р Николайчук. В своїй промові подав голова короткий звіт з діяльности Повітового Комітету, зазначуючи, що в дотеперішній праці Пов. Комітет посвятив свої сили головно громадським та парляментарним виборам, а обовязком нововибраного Комітету буде посвятити свої сили плановій розбудові політичної організації на місцях. Пп. сенатори Михайло Галущинський і Олекса Черкавський у своїх річевих довших бесідах подали докладний звіт з дотеперішньої діяльности Української Парляментарної Репрезентації, якого зібрані з великою увагою вислухали. Потім приступлено до вибору нової повітової управи, якої головою вибрано д-ра Миколу Николайчука. На внесення голови поширено склад Повітового Комітету в той спосіб, що до нього ввійшов з кожного села один делеґат на те, щоби мати сталий звязок зі селами та щоби при помочі того делеґата заступати громадську організацію. Надвірнянські члени Повітового Комітету будуть творити свого роду екзекутиву. Зїзд закрив короткою промовою д-р Николайчук. — З важніших повиборчих містерій Надвірнянщини треба згадати про арештування кількох молодих селян з Гвозда, яких перетримали через Великодні Свята в арешті за те, що хтось намалював карикатуру аґітатора 1-ки і прилипив коло церкви. Дальше арештували двох поважних селян із села Фітькова і перетримали їх кілька день в арешті. Д-р Борисевич просидів тиждень в тюрмі в Станиславові і дістав акт обвинувачення з арт. 1. роз. 10. 5. 1927 р. Дальше ведеся також доходження проти д-ра Николайчука, а також відбулося в надвірнянському суді кілька розправ проти селян за вибори.

ПІДГАЄЧЧИНА. *(Невідрадні відносини в повіті. — Комісарщина в самоврядуванні села. — Господарка повітової Ради. — Відгомін виборів. — „Свої патріоти".)* Пишуть нам про незвичайно тяжкі умовини політичної праці, які панують у підгаєцькому повіті, ось що: Не зважаючи на переведення громадських виборів, одна четверта частина громад не має досі свойого законного самоурядування, бо в около 20 громадах вибори з причини внесених протестів не потвержені, тому що вибір громадської ради не випав по думці польської меншости, яка вносить протести, або які ради не маючи виглядів вибрати свого війта, бойкотують засідання ради, через що в тих селах ще й досі господарюють наказні комісарі. Як тяжко приходиться нашим громадам добитися усунення ненавиджених наказних комісарів, свідчить факт, що делеґація громади Заривинця була в тій справі 27 разів у старостві, а 5 разів в воєвідстві, не рахуючи письменних просьб і зажалень а все безуспішно. Не менше находилися та наїздилися громадяни села Голгочі, щоби переконати староство в Підгайцях, про шкідливість господарки їх наказного комісаря. Про безконечні поїздки в справі наказних війтів і громадських виборів делеґатів сіл Заставці (були 26 разів в старостві, раз в воєвідстві) Мужилів, Сокільники й інших можна писати цілі книги. Наші селяни, в яких живе почуття законности, не можуть зрозуміти, чому їх безнастанні поїздки і жалоби остаються без полагодження. На повітове самоврядування не має українське населення в повіті ніякого впливу, бо там рядить польська більшість наказних членів ради і виділу. По думці тої більшости укладають там громадські буджети, в які вставляють проти волі громади ріжні непотрібні датки на „шиспособєнє войскове", „звьонзек стражи пожарних", „лігу оброни паньства", освітлення для поліції і т. п. а за те в тих буджетах нема ніодного сотика на культурно-освітні ціли українського населення, яке ці податки складає. З приходом виборів ці нездорові відносини в нашому повіті ще погіршилися, бо йшло тут про побіду одинки. Бюра староства сталися виборчими осередками, в яких кандидати одинки пописувалися перед війтами своїми промовами, а урядник староства Коцецкі мав на цілий час виборів відпустку, зорганізував у своїй хаті виборче бюро та з урядника зробився в виборчім періоді аґітатором одинки. Війти одержали припоручення заложити в кожній громаді комітет одинки, а „неблагонадьожного" для одинки „пястівця" війта села Сільця Огона випросив заступник старости зі салі староства, де відбувалася сесія, а навіть усунено його з війтівства, яка то справа опинилася вкінці в суді. Український вічевий рух УНДО стрінувся з ріжними перешкодами як конфіската відозв Повітового Народнього Комітету, арештування вічевиків пп. Колодницького, Ковалева, Івана Мушкевича, двократний арешт п. Яворського, напад польської боївки під проводом війта в Корженї на п. Данилова, розвязування віч і т. п. До суду в Підгайцях і прокуратури в Бережанах зроблено богато безпідставних доносів на українських вічевиків, наражаючи їх на марнування дорогого часу на переслухування. Ще тепер ходять постерунков по свідомих громадянах наших сіл, та запитують їх, які протести вони підписували, а не спричинює відтак судові доходження, так немовби підписування протесту, собто користання з закону було проступком, або вишукують тих, які складали, чи збирали датки на виборчий фонд УНДО. Розуміється, всі поплечники і мужі довіря одинки тішаться в той сам час як найгорячішою підтримкою влади і не боятьея за свої надужиття ніяких доходжень. Політичні відносини, серед яких приходиться жити нашому громадянству, викликують самозрозуміле обурення серед українського населення, а з другої сторони і завзяття до боротьби за право. Дух серед нас не слабне, а противно міцніє, бо всі приходять до переконання, що тільки рухливою працею і організацією виборемо собі кращу долю.— Кружок „Рідної Школи" в Підгайцях переслав до села Сільця коло Божикова листи збірок на „Рідну Школу", віднесовані Староством. Містоголова читальні „Просвіти" оголосив під перквою, що того дня відбудеться збірка, однак начальник громади Гринько Вітрик відповів, що позволить на збірку тільки до замкнених пушок. Коли йому звернено увагу, що староство дозволило на збірку на листу „свій" п. війт відповів „це мене нічо не обходить". Наслідком чого збірка не відбулася, а товариство „Рідна Школа" втратила через свого чоловіка кільканайцять золотих.

ХОДОРІВЩИНА І ЖИДАЧІВЩИНА. *(Справоздавчі віча і наради).* Дня 1-го квітня ц. р. при нагоді окружного господарського віча (Сільського Господаря) зложив сенатор д-р К. Трояи докладний звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації і обговорив сучасне положення українського народу та найблизші організаційні завдання в краю, які наше представництво мусить в найблизшому часі перевести. Дня 2. IV. ц. р. відбулося справоздавче посольське віче в *Стрілецькім Новім.* Проводив сел. Олекса Мацькін. Реферував сенатор д-р К. Трояи. На вічу було заступлених около 20 громад новострілецького району. Подібні віча відбулися дальше дня 16-го квітня ц. р. в *Девятниках*, а дня 17-го квітня ц. р. в *Ятвягах*. Дня 2-го травня в. р. відбулася нарада мужів довіря в Мшанові (п. Дн.). Не зважаючи на робучий день явилися численно делеґ. з Поґонян, Надітич, Пісочної, Верини, Усти і ін. Обговорено організаційні справи на найблизші дні для миколаївського округа. А сенатор д-р К. Трояи зложив звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Подібна нарада відбулася дня 15-го травня п. р. в *Журавні*. — Дня 18-го травня п. р. відбулося велике віче в *Дулібах*, а того самого дня пополудні велике віче під голим небом у Ліщині. Після посольського звіту сенатора Трояна зібрані рядом резолюцій висловили повне довіря Укр. Парляментарній Репрезентації, одобрили в цілости її дотеперішню діяльність і поставили свої домагання до уряду в справах шкільних, земельних, господарських і податкових.

ВІДОЗВИ Й КОМУНІКАТИ.

З Секретаріяту УНДО.

КОМУНІКАТ.

До кінця червня п. р. буде відбуватися буджетова сесія сойму, на якій мусять бути конечно присутні всі члени Українського Посольського Клюбу. В цьому часі зможуть посли тільки виїмково брати участь у нарадах і зїздах по своїх округах. Прохаємо тому всі окружні, повітові та районові організації не скликувати віч, зїздів, чи нарад, на яких є бажана присутність послів чи сенаторів, без попереднього порозуміння з ними, зглядно з Секретаріятом партії.

При цьому подається до відома, що в обі дні Зелених Свят всі посли й сенатори Українського Клюбу позаголошували вже свою присутність на ріжного роду зїздах та святах (головно в обходах на стрілецьких могилах), тому всі запрошення і зголошення для послів і сенаторів, які ще й тепер наплиавають до Секретаріяту не можуть бути на жаль узгляднінені. — Львів, дня 30. травня 1928 р.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ
Українського Національно-Демократичного Обєднання.

КОМУНІКАТ.

Тим, що віддали життя за Батьківщину українське громадянство м. Львова йде в днях 3. і 4. червня 1928 р. віддати належний поклін. Збірка усіх процесій, а з ними усіх товариств, організацій і шкіл точно в год. 2.45 біля Преображенської церкви вздовж вул. Рутовського. Дня 3. VI. (неділя) похід йде вулицями: Яґайлонською, Браєрівською і Янівською на Янівський цвинтар. Дня 4. VI. (понеділок) вул. Рутовського, площ. Бернардинською, вул. Пекарською на Личаківський цвинтар. На випадок злявного дощу в неділю — похід на Янівський цвинтар йде в слідуючу неділю (10. VI.).

Просимо всіх учасників походу прямовуватися до вказівок впорядчиків, не задержуватися на хідниках, на цвинтарях займати місця тільки на стежках і не нищити гробів.

Т-во приступило цього року до плянового упорядковання обох воєнних цвинтарів. На кожному гробі стане возний зал.-бетоновий хрест з написом погиблого героя. Одначе тепер тих хрестів ще нема тому, що предложений проєкт воєвідство затвердило щойно перед кількома днями.

Виділ Філії Т-ва О. В. М
е. Каштанюк голова — **Б. Сирентович** секретар

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. Ш. Карабіневича:

Рипнів:
3. VI. Ґейша
Рожнятів:
4. VI. Циганка Аза
Брошнів:
5. VI. Циганка Аза
Болехів:
6. VI. Барон Кіммель
Стрий:
7. VI. Воскресення
8. VI. Вихрест
Синевідсько Вижне:
9. VI. Вихрест
10. VI. Вій
11. VI. Ґейша
Сколе:
12. VI. Воскресення
13. VI. Вій
14. VI. Вихрест
15. VI. Ґейша
?—?

А. ПЯСЕЦКІ С. А. ФАБРИКА ЧОКОЛЯДИ **КРАКІВ**

Власні склепи: Краків, Головний Ринок, Лінія А-Б і Ц-Д. Варшава, Краківське передмістя ч. 7.

поручає безконкуренційно, у великім виборі роди чоколяди сметанкової, молочної, десерової і до варення як також чоколядки, кармельки і цукри. — Не шумною рекламою, але якостево знаменитими виробами, зробленими з гарантійно чистих сирівців, хочемо здобувати признання найширших кругів, одночасно числячи найприступніші ціни. 1581 Замовлення приймає Народна Торговля у Львові. 29-50

Львівський Просвітянський Театр:
Рава Руська:
3. VI. Еспанська Муха.
4. VI. Катерина. 7-9

Велика прогулька на Зелені Свята відбудеться стараннями Українського Т-ва Турист. „Плай" в скільські гори зі слідуючою програмою: Неділя 3. VI. п. р. виїзд зі Львова в суботу о год. 17·40 стріча на двірці в Зеленяниці, нічліг в Зеленяниці, о год. 6 рано прогулька на Маківку на горби подолях. Поворот на год. 18 до Тухлі і поворот до Львова о год. 19·21. Понеділок 4. VI. п. р. виїзд зі Львова в неділю вечір, стріча та нічліг в Зеленяниці. О год. 5·48 виїзд зі Зеленяниці до Сколього, прогулька на Парашку, поворот до Львова понеділок вечір о год. 21. Прогульку веде д-р Морачевський до котрого можна звертатися по інформації Зелядковського 11. 2327

Вступні іспити в прив. жін. гуманістичній гімназії „Україн. Інст. для дівчат" з повним правом прилюдности в Перемишлі, до клас II—VIII. відбудуться в днях від 21.—23. червня ц. р., а до I. кл. дня 28. червня п. р. Вступний іспит до VIII. кл. можна здавати за окремим дозволом Кураторії. До іспиту вимагана метрика уродження і евент. послідне шкільне свідоцтво. — *Управа.* 2319 2-3

„Союз Українок" у Львові взиває своїх членів взяти громадну участь в походах на цвинтарі в дні 3. і 4. червня. Збірна членів в неділю 3./VI. і понеділок 4./VI. год. 2·45 коло „Народного Дому" Рутовського 22. В неділю відправиться Панахида на могилі бл. п. Ольги Бесараб.

З приватних учительських мужеських семінарійних курсів „Рідної Школи" у Львові. Вступні іспити на II—IV курси будуть 28. і 29. червня від год. 8. рано, на I. курс починаються дня 30. червня в год. 8. рано. Вписи приймає Управа щодня перед полуднем у канцелярії (Львів, Крупярська ч. 15). — *Антін Крушельницький*, управитель. 2344 1-3

Управа дівочої гімназії Рідної Школи в Станиславові (гуманіст. тип) подає до відома, що вступні іспити до I. кл. відбудуться 28. червня, до клас II.—VIII. 29. червня. Подання до вступного іспиту до клас II.—VII. з відповідними залучниками треба вносити до дня 23. червня до Управи гімназії. — *Д-р М. Соневицький.* 2339 1-3

В суботу, дня 2. VI. 1928 відбудеться в домівці Українського Технічного Товариства Ринок ч. 10. II. в год. 7. вечером відчит інж. Ю. Крохмалюка: "Будова і значіння Цеппелінів в повоєнній добі". Гостям раді! — *Виділ Товариства.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх, Львів**, пл. Марійська 5. Купую бриляити, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3 89-7

КОМІТЕТ будови церкви в Бодновичах пошукує будівничого. Пляни находяться в Народнім Домі в Мостиськах. Оферти до 15. червня слати до Уряду парохіяльного Бодновичі, почта Гусаків. 2320 2—2

ФОРТЕПЯН до науки в знаменитім стані дешево продам. З чемности Благодір, Глубока 14. 2338 1-1

ДУЖЕ ДЕШЕВО... ТАК, але заразом найліпші **годинники** як також юбилерські вироби, продає найбільший у Львові фабричний склад **Й. Домбровскі — Лев Розважевскі**, Академічна 2 (Готель Жоржа) тел. 27—29. Догідні умови **сплати.** 2346 1-3

ІНСТРУКТОР, д-р фільософії, пошукує на час від 15. червня до 30. вересня п. р. лекцій в домі священика або учителя на селі до дітей з народніх і низчих середніх шкіл. Скромні вимоги. Зголошення посилати до Повітового Союзу Кооператив у Станиславові вул. Собіського 21. 2328 1-1

ЛІТНИСЬКО Зимна Вода—Рудно. Парцелі (парк) на продаж під будову. Інж. В. Манастирський, Львів, вул. Павлинів 17. 2341 1-1

ЧЕЛЯДНИКІВ, столяра і різьбара приймe різьбар Д. Стасишин в Олеську. Зголошуватись письмено. 2333 1-2

СОК зі смерекового квіту для грудьонедужих в ½ літрових фляшках з печаткою Ю. В. виробу Юліяна Вариводи держ. лісничого в Грабівці, можна одержати в Повітово-Торговельній Спілці в Калуші (Народний Дім) по ціні 5 зол. за фляшку. 2311 2—5

Присилайте передплату!

БЕЗДІТНА вдова, кравчиня пошукує комнати від господаря або покою при одній особі. Зголошення: Стойкова, Бальонова 5. II. пов. 2010 1-1

ФОРТЕПЯН цінно куплю, заплачу сейчас готівкою. Гапак, Пілсудського 21. I. поверх. 2314 3—8

КОНЦИПІЄНТА рутинованого негайно прийме д-р Теодор Жолинчук, адвокат у Бродах. Услівя після умови. 2336 1-3

КОНКУРС на будову мурованого приходства в Заболотові. Зголошення приймається кожного дня в Парохіяльнім уряді до 10. червня ц. р. 2337 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Лікар Загального Шпитала
Д-р Софія Парфанович
ординує у внутрішніх і жіночих недугах від 2—4 при вулиці Домагаличів 2. 3-3

Д-р М. ВАХНЯНИН
ординує **в Карльсбаді**
дім „Wied" Mühlbrunnstrasse 9.
2119 Тел. 19—91. 5—14

ТРЕВАЛІ І ПРАКТИЧНІ **ХІДНИКИ**
з одежевих відпадків (шматок)
2330 виробляє старанно 1—2
Ткальня Акц. Спілки „ПОЛОТНО" :: ЛЬВІВ :: вул. Городецька 95.

Від 15. травня відкритий ПАНСІОНАТ
„Подолянка" в Трускавці
Сонішне положення, повний комфорт, харч здоровий. Ціни приступні. Замовлення приймає Т. Дмитеркова 2242 3-6

ЖУРНАЛІ ВЗОРИ КРОЇ МАНЕКІНИ
Р. ЛЯНДАУ ЛЬВІВ Чарнецького ч. 3.
2331 1—1

НОВОВІДКРИТІ
Найбільші в Польщі
ЗАВЕДЕННЯ РЕГУМОВАННЯ І ВУЛЬКАНІЗАЦІЇ САМОХОДОВИХ ОПОН
Інж. Иосифа Ціффа
2138 **у львові** 5-5
вул. Слонечна 44
приймає опони до регумовання т. є накладання протекторів з сирої гуми як також до вульканізації всіляких ушкоджень. Фахові сили з Парижа. Купується уживані опони. **Телефон 47-53.**

Від 1. червня кухня у власнім заряді.

Рік заснування 1890.

РЕСТАВРАЦІЯ і КОМНАТА ДО СНІДАНЬ
С. РАЙХА
Львів — Ринок 5.
поручає обіди з трьох накрить по 1·40 зол.
Буфет обильно заосмотрений, горячі і зимні перекуски, добірні напитки. 2347 1—1

Рік заснування 1890.

Від 1. червня кухня у власнім заряді.

зол. 6·60 **ГОДИННИКИ** зол. 6·60
Роскопф швайцарські з гарантією
тільки у Б. ГРИНБЕРГА Сикстуська 4

Пансіон „Олена" в ДОРІ звіснім кліматично-лічничім літниську
зі салею і городом в гарнім і догіднім положенню біля почти з телеграфом і телефоном, недалеко двірця, Прута і ліса, відкритий від 1. VI. п. р. Першорядний харч, власний виріб десерового 2287 масла. Зголошення до Управи. 2-2

Конкурс на відбудову спаленої церкви
2286 (осталися камінні мури.) 2—3
Пляни можна переглянути в греко-кат. уряді парохіяльнім в Обертині п. в місци коло Коломиї і туди вносити оферти до 10. IV. 1928 р. Не приняті останутъ без відповіди.

Міський Уряд в Надвірній
оголошує отсим
КОНКУРС
на будову міської різні.
Оферти на основі проєкту і кошторису, які можна переглядати в Міськім Уряді в Надвірній, належить вносити до Міського Уряду в Надвірній до дня 13. червня 1928. Міський Уряд застерігає собі свобідний вибір оферентів, або право неприняття жадної оферти без якогобудь відшкодовання.
2304 3—3 Посадник *Свищ* в. р.

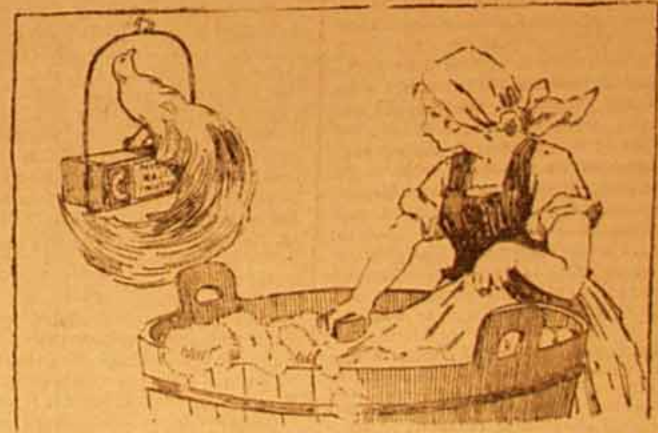
ШОФЕРОМ ПРОФЕСІЙНИМ
стане кожний по укінченню урядово уповажнених
САМОХОДОВИХ КУРСІВ
Інж. Александра Югрова Львів, вул. Меперівна 34.
Варштати, гаражі і викладова саля на місці. — Оплати ратами. — Полекші для військових, студентів і безробітних. Кандидати розпочинають науку негайно після вписy. Інформації і проспекти дає Управа курсів. — Вписи щоденно. 2317 2-2

Оголошення.

Українська Повітова Бурса імени Маркіяна Шашкевича в Бродах святкує дня 1 липня 1928 р. ювилей 25-літнього свого істновання зі слідуючою програмою: 1) Служба Божа, 2) торжественна академія і 3) равт. На свято це запрошує Виділ всіх теперішних, як і бувших членів, як рівнож і бувших питомців тої Бурси. Рефлектуючих взяти участь в равті просить ся повідомити про се Виділ бодай тиждень перед святом і прислати на покриття коштів 5 зол. — За Виділ: *О. Адріян Зафиєвський* голова, *Д-р Т. Жолинчук* секретар. 2335 1-3

Подяка.

Діткнений тяжким горем — скоропостижною смертю, найдорожої і незіжалуваної Дружини Каролини з Гаврилків в дни 6. IV. п. р. дізнав я стільки співчуття і помочі від українського Громадянства, що уважаю своєю повинністю зложити отсим прилюдну Всім подяку. В першу чергу складаю найщирійшу подяку п-ву Велагорським і т. Юліянови Колцуняковп за надлюдську посвяту і труди, понесені в критичнім для мене положенню і заняттєся влаштуванням похорону, та за опіку і приміщення мене і дитини в часі моєї немочі, п. проф. Л. Бачинському за провід почесною четою Пластунок і Пластунів в часі похорону і прощальну промову над гробом, та всім Пластункам і Пластунам за участь в похороні і зложення вінка, а п-ні Славі Бирчаківній за прощальні слова над гробом, виголошені в імени сестер Пластунок, Хорови україн. емігрантів і дірігентови п. проф. О. Приходькови за звеличання піснею сумного обряду, Комітетови допомоги українських емігрантів в Ужгороді за зложення вінця на домовину, а п-ву Бирчакам за опіку дитиною зараз по похороні. Вкінци дякую щиро теж всім, хто своєю участю в похороні, віддав останню послугу дорогій Покійниці. **Семен Медвідь з сином Васильком.** 2334 1-1

ОДИНОКЕ ДЛЯ БІЛЛЯ МИЛО МАРКИ
„РАЙСКЕ СМЄХОВСКІ"

„ФОСФОР"
ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ
ЛЬВІВ
БАТОРІЯ 32 Телеф. 50-69

СУПЕРФОСФАТИ: кістяні і фосфорово-азотові, МІНЕРАЛЬНІ і амонякові.
РЕФОРМФОСФАТИ: кістяні і мінеральні від 18 до 26% P_2O_5!!!
ТОМАСИНИ: „Columeta", — „Зоря" і інші як краєві так і закордонні.
СОЛИ потасові і КАІНІТ, АЗОТНЯК, САЛІТРА (Хоржовська) амонова.
САЛІТРА чілійська — СІРЧАН амоновий. Вапно навозове палене і мелене (97% CaO) — будівельне вапно.
ФОСФОРИТИ палені і мелені (CaO) з розп. P_2O_5
4—20 2261
Достава вагонове і детайл. по фабр. цінах і на найдог. услівях кредит.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.